

**В.Є. Волохата, Харківський інститут
банківської справи Університету банківської справи НБУ**

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗАЛУЧЕНИХ І ЗАПОЗИЧЕНИХ КОШТІВ БАНКІВ І ВИЗНАЧЕННЯ ЇХ ЯКОСТІ

Останнім часом загальна економічна ситуація в Україні характеризується суттєвими змінами в ресурсному забезпеченні банківських установ. Стабілізація грошово-кредитної системи можлива за розвинутою банківською системою, в основі якої ліквідні, платоспроможні банки, які до того ж володіють достатньою ресурсною базою. Для її підтримки в необхідних обсягах потрібно:

- запроваджувати умови формування капітальної бази банків, наближеної до світових стандартів, знижувати резервні вимоги Національного банку України;
- використовувати нові інструменти рефінансування банків, вдосконалювати нормативну базу формування й використання резервів на покриття кредитних ризиків;
- вдосконалювати роботу Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та створювати інші подібні страхові фонди, розширювати спектр банківських послуг; розвивати фондовий ринок.

Актуальність проблеми полягає і в тому, щоб шляхом ефективного управління пасивами забезпечити стабільність ресурсного потенціалу банків, досягти оптимальної відповідності структури пасивів структурі активів у поєднанні з досягненням певного рівня ліквідності та рентабельності.

Формуючи ресурсну базу, потрібно обґрунтовувати довгострокові цілі та визначати способи їх досягнення, які можна реалізувати через такі тактичні рішення:

- розрахунок і додержання розміру власного капіталу;
- пошук ресурсів для виконання банком зобов'язань перед клієнтами та розвиток активних операцій;
- залучення термінових депозитів для забезпечення ліквідності балансу та депозитів до запитання для одержання банком прибутку за рахунок використання “дешевих” ресурсів.

Засоби для досягнення поставлених завдань досить різноманітні, як і методи, їх впровадження потребує визначення як загальних, так і специфічних критеріїв якості коштів.

Це дає змогу оптимально комбінувати ресурси банку. При цьому важливо визначити критерії якості ресурсів, до яких віднесено тісний зв'язок і взаємозалежність депозитних і кредитних операцій, операції з цінними паперами з метою підтримки надійності та фінансової стійкості банку. Цей взаємозв'язок виявляється в узгодженні активів і пасивів за строками, ліквідністю і ступенем ризику. Серед спеціальних критеріїв

виділено диверсифікацію ресурсів, яка зумовлює мінімізацію ризику, сегментування депозитного портфеля, що передбачає диференційований підхід до різних груп клієнтури, і, нарешті, облік принципу життєвого циклу в процесі формування депозитного портфеля.